

« Անոնց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ վարդապե-
 « տութեանցը վրայ տուած քանի մը բացատրու-
 « քիւնները լիակատար կերպով հաճոյ եղան զե-
 « րապատիւ Նուիրակին : Ափսոս որ այն անձին
 « սաստիկ պնդելովը քե ոչ միայն պատշաճ՝ այլ
 « եւ հարկաւոր է որ ազգային պատրիարքաց եւ
 « եպիսկոպոսաց ընտրութիւնը պապին ձեռքովն
 « ըլլայ (որ Արեւելքի մէջ հազարաւոր տարիներ-
 « րէն ի վեր հաստատուած սովորութեան հա-
 « կառակ է), Տաճկաստանի Հայոց պատգամաւոր-
 « ներուն ըրած այցելութիւնը անպտուղ եղաւ : »

Ա. ՈՒՊԻԶԻՆԻ :

պէս (ռամկօրէն ըսենք՝ *բըլբըրմի* պէս) կրպանէ կրպանպանէ.
 գիտէ որ աստուածային Նախախնամութիւնն ըսած է իրեն .
 « Հայդ պահեա եւ կեցցես : » Գ. Ա. :

convenance, la nécessité même de la nomination
 des patriarches et des évêques nationaux par le
 pape, contrairement à l'usage séculaire établi en
 Orient, cette démarche des représentants des Ar-
 ménien de la Turquie n'a eu aucun résultat. »

A. UBICINI.

sacré de se rendre utile, de se montrer fidèle, dévouée et pleine
 d'honneur à l'égard de la puissance sous laquelle elle vit,
 sans rien perdre de sa nationalité. Elle maintiendra les douces
 et précieuses traditions de nos ancêtres, comme autant de
 reliques vénérées, ou, pour mieux dire, avec une expression
 vulgaire, mais profonde, comme un *talisman*. — Elle sait que
 la divine Providence lui a dit : « Garde ces traditions, et tu
 vivras ! »

Ե. ՓԱՐԻԶԵԱՆ ԱՄՍԱԳԻՐ

Նոյեմբեր ամսոյն մէջ կրնանք ըսել քե երկու
 նշանաւոր գործողութիւն պատահեցաւ Եւրոպայի
 մէջ . մէկը համաշխարհական արուեստահանդի-
 սին վերջանալն էր՝ ինչպէս որ ըսինք, մէյմ'ալ
 արեւելեան պատերազմին գրեթէ դադրիլը՝ ձմեռը
 վրայ գալուն պատճառաւ : Հասարակաց կար-
 ծիքը, մանաւանդ քե փափաքը, ատեն գտաւ
 խաղաղութեան եւ հաշտութեան վրայ տարա-
 ծուած ձայներուն մոտիկ ընելու . բայց համարձակ
 վճիռ մը տուող գտնելը կարելի չէր, քերեա եւ
 ոչ մեծամեծ տէրութեանց խորհրդարաններուն
 մէջ : Ռուսաց զեւքերուն երեսելի յաջողութիւն
 մը չունենալը եւ ոչ մէկ տեղ՝ մեծ արգելք է ան-
 տարակոյս այնպիսի մեծ տէրութեան մը զի-
 ջանելուն որ հաշտութիւն ըլլայ . արեւմտեան
 տէրութիւններն ալ քեպէտ եւ անբաւ վնասներ
 կրեցին, բայց այն մեծամեծ յաջողութիւններն որ
 ունեցան՝ յոյս կուտայ իրենց որ պատուաւոր
 կերպով մը հաշտութիւն ընեն իրենց թշնամոյն
 հետ, ապա քե ոչ՝ գալ տարի ալ պատերազ-

մը առաջ տանելու ստիպուած ենք կրսեն :
 Նոյեմբերի 25ին, մեծանուն եւ հանճարեղ Մոլէ
 կոմսը՝ որ Լուի-Ֆիլիպի բազաւորին քաջ խորհրդ-
 դականներէն ու պատուաւոր ոստիկաններէն մէկն
 էր՝ իր գեղի տանը մէջ վախճանեցաւ կարուա-
 ծով : — Չորս օր՝ առաջ ալ Պրիւս ծովապետը,
 որ Պոլսոյ մեծամեծներէն ու վեհափառ արքայէն
 այնչափ պատիւ տեսնելէն ետեւ արեւելքէն
 Գաղղիա դառնալու վրայ էր, Սիկիլիոյ Մեախա
 քաղաքն որ հասաւ՝ վախճանեցաւ ի տրտմութիւն
 Գաղղիացւոց առ հասարակ :

— Սարտենիոյ կամ Փիեմոնթի Վիկտոր-Էմմա-
 նուէլ բազաւորին Գաղղիա ու Անգղիա գալովը
 դաշնակից տէրութեանց բարեկամութիւնը աւելի
 հաստատուեցաւ : Նափոյէտն կայսրը եւ Վիկտորիա
 բազունին արժանաւոր հիւրընկալութեամբ մեծա-
 րեցին այն բազաւորն որ քեպէտ փոքրիկ տէրու-
 րեան մը գլուխ է, սակայն քսանընիւնգ միլիոն Իտա-
 լացւոց սրտին վրայ ոչ սակաւ ազդեցութիւն
 ունի :

Վիկտոր-Էմմանուէլ Բագատըրը ծնած է մարտի
14ին 1820ին : Իր հայրը Կարոլոս Ալբերտ Իտա-

լիոյ ազատութիւնը պաշտպանելու մտքով պատե-
րագմի ելաւ Աւստրիոյ դէմ, ու Նովարայի քովը

Վիկտոր - Էմմանուէլ Բագատըր Սարտենիոյ :

լաղբուկով՝ հրաժարեցաւ արօտէն , որդւոյն
բողոցը Բագատըրութիւնն ու ինքը քաշուեցաւ

Փորթուկալի երկիրը, ուր եւ վախճանեցաւ լքա-
նի մը ամիսէն՝ յուլիսի 28ին 1849ին :

— Նոյեմբերի վերջերը ազգային դիպուած մըն ալ պատահեցաւ ի Փարիզ՝ որոյ այս անգամ հարեանցի յիշատակութիւնը միայն կընենք, ընդարձակ պատմութիւնը՝ ընդարձակագոյն ապացոյցներովը հանդերձ՝ զայ տարուան մէջ ելլելու բերբերուն պահելով : Մուրատեան վարժարանին զայրակղական անցքերուն պատմութիւնը կարդացողները պիտի գարմանան անշուշտ որ խաբուեր են եղեր՝ կարծելով քե Գեր. Հիւրմիւզեանին եւ իր համախոհներուն ընդդէմ Հ. Սարգիս վարդապետի ունեցած քենն ու վրեժխնդրութիւնը իջած է՝ այնպիսի կերպով զինքը այն վարժարանէն դուրս ընելէն ետեւ : Այն օրէն ի վեր ինչեր որ պատահեցաւ՝ իրացընէ լսելու եւ խրատ առնելու բաներ են, ինչպէս որ պիտի տեսնուի. առ այժմ այս միայն ըսենք որ Հիւրմիւզեանց բոլոր ջանքն ու խօսքն է զՀ. Սարգիսը ԲԱՆՏ ԳԵՆԷՆ ՏԱՆ, որպէս զի... նահատակութիւնը անկատար չմնայ, այլ հոն լմնցընէ փառաւորապէս այն եօրանասունութեք տարեկան բազմաբոլորն կեանքը՝ որուն յիսունը արդէն Մխիթարեան Միաբանութեան ծառայութեանը մէջ անցուցեր է՝ միշտ գովելի կերպով, եւ քառասունը մասնաւորապէս Մուրատեան վարժարանին զօրծոցը մէջ. այնպէս որ դեռ ասկէջ չորստարի առաջ արժանի սեպուեր է նոյն Գեր. Հիւրմիւզեանէն այսպիսի խօսքերով զիր ընդունելու. « Վերապատուութիւնդ ելից արքայութեան զպարտս իւր՝ առ իս ազգարարութեան քեանքն. բայց որպէս ձեռողք մինչեւ ի սպառ « խնամարկեն առ որդիս, ոչ շատ ասացելու երբեք, նոյնօրինակ անշուշտ եւ Վերապատուութեանդ խնամք իցեն առ Վարժարանդ. նմին « իրի ջե պարտ լքանել Ձեզ մինչ ի սպառ. » *զի « տէ զի՛նչ այլ զէսք ե պատեն պատրաստիցեն Երկինք » որում միայնոյ է ի չարեաց անակնկալ հանել բարիս...* » — Թող կարդացողներն այս խօսքերուս վրայ քիչ մը առեն ալ մտմտան՝ մինչեւ տեսնեն քե Գեր. Հիւրմիւզեանը ինչ կերպով աշխատեցաւ իր ձեռքովը կամ անհոգութեամբը սկսած չարեքը շարունակելու եւ օրէ օր աւելցընելու, վստահ ըլլալով՝ անշուշտ մարգարեաբար, — *զի քահանայապետ էր տարւոյն այնորիկ, — քե ճրջափ որ ջարիքը մեծ ըլլայ՝ այնչափ ալ Աստուծոյ անկեց անակնկալ կերպով հանելու բարին մեծ պիտի ըլլայ :*

— Փարիզու համաշխարհական արուեստահանդիսին վրայ զիտեալու բան մըն ալ այս է որ բացուած օրէն մինչեւ զոցուած օրը ճրջափ մարդ զացեր է տեսնելու, եւ ճրջափ ստակ հաւաքուեր է անոնցմէ : Արդ մայիսի 15էն մինչեւ նոյեմբերի 30, այսինքն 198 օրուան մէջ (բացմանն ու պարգեւաբաշխութեան օրերը դուրս հանելով) ճարտարութեան պալատը մտնողներուն քիւրեղեր է 5,626,934. զեղարուեստից պալատը մտնողներունը 906,730. ամէնը մէկէն 4,533,664 հոգի : Իսկ ասոնցմէ հաւաքուած ստակը եղեր է ընդ ամենայն 2,941,668 ֆրանք :

Փարիզու մէջ նոյեմբերի առաջին օրէն մինչեւ 15ը մէկ քիլոկրամ մսին (որ 515 տրամ ըսել է) միջակ գինը՝ ուրիշ քանի մը քաղաքներու մսերուն գնոյն հետ համեմատելով՝ այսպէս գտեր են .

	Եզան միս.	Հորբու միս.	Ոչխարի միս.
Փարիզ	1 ֆր. 36	1 ֆր. 65	1 ֆր. 60
Լոնտրա	1 85	1 96	1 85
Ամսդերտամ	1 69	2 42	1 69
Միլան	1 24	1 24	« 84
Հռոմ	« 85	« 88	« 80
Կոստանդնուպոլիս ..	« 96	« 96	« 96
Ջմիւռնիա	« 77	« «	1 «

Նոյն տասնընինգ օրուան մէջ առաջին տեսակ հացին մէկ քիլոկրամին (515 տրամին) գնոյն համեմատութիւնը այս է եղեր .

Փարիզ	« ֆր. 58
Լոնտրա	« 67
Ամսդերտամ	« 88
Միլան	« 59
Հռոմ	« 65
Կոստանդնուպոլիս ..	1 05
Ջմիւռնիա	« 60

Propriétaire-gérant : A. LACHAT.